

Marknesse, Vollenhoverweg 32

QuickScan

JM ecologie b.v., 2022

QuickScan Marknesse, Vollenhoverweg 32

Ecologische beoordeling in het kader van de Wet natuurbescherming

Rapportnummer

R22.063

Status

1.0 (definitief)

Datum

28-06-2022

Opdrachtgever

Interra Maatwerk LLP
Oer de Feart 163
8502 CV, Joure

Auteur

[Redacted]

Controle

[Redacted]

Voorpagina

Woonhuis in plangebied

Te citeren als

Oevering, W., 2022. QuickScan Marknesse, Vollenhoverweg 32; Ecologische beoordeling in het kader van de Wet natuurbescherming. Rapport R22.063 JM ecologie b.v., Gorredijk.

JM ecologie b.v.

Leitswei 12
8401 CL Gorredijk

Inhoud

1	Inleiding	2
1.1	Aanleiding	2
1.2	Globale ligging	2
1.3	Structuur natuurwetgeving in Nederland	3
1.4	Scope van de QuickScan	4
1.5	Werkwijze	5
2	Beschrijving locatie en ingreep	6
2.1	Locatie.....	6
2.2	Ingreep.....	9
3	Resultaten veldbezoek en bureaustudie	10
3.1	Vogels.....	10
3.2	Vleermuizen	11
3.3	Overige zoogdieren.....	12
3.4	Reptielen.....	14
3.5	Libellen.....	15
3.6	Vlinders	16
3.7	Overige fauna.....	16
3.8	Vaatplanten	16
4	Effecten en gevolgen.....	17
4.1	Overzicht beschermde soorten.....	17
4.2	Effecten op de in het plangebied (mogelijk) aanwezige flora en fauna	17
5	Mitigerende maatregelen	19
5.1	Jaarrond beschermde broedvogels; nader onderzoek	19
5.2	Algemene broedvogels; mitigatie	20
5.3	Vleermuizen; nader onderzoek en mitigatie	20
5.4	Bunzing en wezel; nader onderzoek	22
6	Conclusie.....	23
	Geraadpleegde bronnen.....	24

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In opdracht van Interra heeft ecologisch adviesbureau JM ecologie b.v. een QuickScan uitgevoerd aan de Vollenhoverweg 32 in Marknesse, gemeente Noordoostpolder, provincie Flevoland. De opdrachtgever is voornemens een oefenterrein voor de politie te realiseren, waarbij het plangebied op zal gaan in een groenstrook ter compensatie van NNN gebieden in de omgeving welke komen te vervallen. De bebouwing zal verwijderd worden en mogelijk ook de bosschages. De QuickScan is uitgevoerd om eventuele strijdigheden van de beoogde werkzaamheden en de toekomstige situatie met de Wet natuurbescherming (Wnb) op te sporen.

1.2 Globale ligging

Het plangebied is gelegen aan de doorgaande weg tussen Marknesse en Vollenhove. Het ligt ten zuidoosten van Marknesse en ten westen van Vollenhove. Het plangebied is gelegen langs de provinciale weg, de N331 van Emmeloord naar Zwolle. De omgeving bestaat uit enkele (woon)boerderijen en intensief beheerd agrarisch gebied. Op circa 500 meter ten zuiden van het plangebied ligt het Waterloopbos. De globale ligging van het plangebied is weergegeven in afbeelding 1.1.

Afbeelding 1.1. Globale ligging van het plangebied (rood vlak) (Bron achtergrond: Esri).

1.3 Structuur natuurwetgeving in Nederland

De Wet natuurbescherming (hierna Wnb) heeft per 1 januari 2017 de Boswet, Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 vervangen. De Wet natuurbescherming regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, de bescherming van soorten en de bescherming van houtopstanden.

Naast bescherming vanuit de Wet natuurbescherming, zijn er ook gebieden die planologisch beschermd zijn. Dit betreft het 'Natuurnetwerk Nederland' (hierna NNN). De bescherming van het NNN verloopt via het ruimtelijke ordeningsrecht (Barro, bestemmingsplannen) en niet via de natuurwetgeving. Na de decentralisatie (2017) zijn enkele provincies andere namen gaan voeren voor de NNN.

Decentralisatie

Het bevoegd gezag is gedecentraliseerd naar de provincies. Het Rijk behoudt echter het bevoegd gezag en de verantwoordelijkheid voor het verlenen van ontheffingen en vrijstellingen voor handelingen en projecten in gebruik, beheer of aanleg door het rijk, zoals bijvoorbeeld hoofdwegen, spoorwegen, hoofdvaarwegen, waterkeringen, militaire terreinen, gastransportnet, hoogspanningsleidingen, delfstoffen, kustlijn, bepaalde visserij en bijvoorbeeld activiteiten Koninklijk Huis.

Soortbescherming

In de Wet natuurbescherming is soortbescherming opgedeeld in categorieën. Voor elke categorie gelden verschillende verbodsbepalingen die zijn vermeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wet natuurbescherming. Het gaat om de volgende categorieën:

1. soorten van de Vogelrichtlijn;
2. soorten van de Habitatrichtlijn, inclusief bijlage I en II uit Verdrag van Bern en bijlage I uit Verdrag van Bonn;
3. 'andere soorten' (onderdeel A 'fauna' en onderdeel B 'flora').

De verbodsbepalingen en ontheffingsgronden voor de eerste twee categorieën komen rechtstreeks uit de Vogel- en Habitatrichtlijn. De derde categorie vindt zijn oorsprong in de nationale wetgeving.

Soorten van de Vogelrichtlijn

Voor Vogelrichtlijnsoorten is het verboden om in het wild levende vogels te doden of te vangen, opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen, te beschadigen, te rapen of nesten van vogels weg te nemen. Daarnaast is het verboden vogels opzettelijk te storen. Dit laatste verbod geldt niet voor een aantal aangewezen vogelsoorten, indien de verstoring niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding en het nest zelf zijn functionaliteit behoudt.

In aanvulling op de Vogelrichtlijn, geldt er voor een aantal vogelsoorten die jaarlijks naar hetzelfde nest terugkeren een jaarrond bescherming van de nesten. De meeste provincies en het Rijk hanteren de "Lijst met jaarrond beschermde nesten 2012". Hierin wordt onderscheid gemaakt tussen jaarrond beschermde nesten (categorie 1 tot en met 4) en mogelijk jaarrond beschermde nesten (categorie 5). Voor deze laatste categorie geldt alleen een jaarrond beschermde status indien ecologisch zwaarwegende omstandigheden dat rechtvaardigen. In de provincies Overijssel, Flevoland en Limburg geldt een aangepaste lijst jaarrond beschermde nesten, waarin een andere categorisering is aangebracht.

Soorten van de Habitatrichtlijn

Voor soorten van artikel 3.5 (Habitatrichtlijn, Bern en Bonn) is het eveneens verboden om in het wild levende dieren en planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen, opzettelijk eieren van dieren te vernielen of te rapen. Voortplantings- of rustplaatsen mogen niet beschadigd of vernield worden.

Daarnaast geldt er een verbod om planten behorend bij artikel 3.5 te plukken, verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen. In tegenstelling tot de Vogelrichtlijnsoorten in artikel 3.1, mogen dieren behorend bij artikel 3.5 niet opzettelijk verstoord worden, ook niet als er geen wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding. Daarbij dient opgemerkt te worden dat een aantal vogelsoorten ook vallen onder artikel 3.5 en daarom niet verstoord mogen worden.

Andere soorten

Naast de Europees aangewezen beschermde flora en fauna, is er in Nederland ook een Nationale soortenlijst gemaakt die niet gedekt wordt door de Vogel- en Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern of Verdrag van Bonn. Deze soorten zijn opgenomen in bijlage A en B van de Wet natuurbescherming. Voor soorten in bijlage A geldt een verbod op opzettelijk doden of vangen van dieren en opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantings- of rustplaatsen van dieren. Voor soorten in bijlage B geldt een verbod op opzettelijk plukken, verzamelen, afsnijden, vernielen en ontwortelen van planten. In tegenstelling tot artikel 3.1 en 3.5, is verstoring van deze soorten toegestaan.

Met betrekking tot de 'andere soorten' zijn per provincie beleidsregels opgesteld waarin voor een deel van deze soorten vrijstelling is verleend. De grond waarop deze vrijstelling geldt verschilt per provincie en hoeft dus niet in alle situaties van toepassing te zijn. Vrijstelling op basis van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling is een geldige reden in alle provincies.

Indien bij het project-voornemen een of enkele gestelde verboden in artikel 3.1, 3.5 of 3.10 worden overtreden, dient gewerkt te worden conform een gedragscode. Biedt een gedragscode geen oplossing, dan is het mogelijk om een ontheffing aan te vragen bij de provincie waarin het voornemen plaats vindt. De grond waarop een ontheffing mogelijk is, verschilt per categorie.

1.4 Scope van de QuickScan

Deze QuickScan is opgesteld om de ecologische waarden van het plangebied te bepalen, en de, ten gevolge van de geplande bestemmingswijziging/planvoornemen, eventuele strijdigheden met de Wet natuurbescherming (Wnb) in kaart te brengen, waaruit een advies zal volgen over hoe te handelen volgens deze wet.

Er wordt in deze QuickScan niet ingegaan op raakvlakken met de gebiedsbescherming (Natura 2000, Natuurnetwerk Nederland en overige provinciaal beschermde gebieden) en bescherming Houtopstanden.

Een initiatiefnemer is, vanuit de natuurwetgeving, bij ruimtelijke ingrepen (maar ook maatregelen en activiteiten) verplicht op de hoogte te zijn van mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het plangebied, zodat hiermee rekening kan worden gehouden. De consequenties van de beoogde ruimtelijke ingreep zijn getoetst aan de bepalingen van de soortenbescherming uit de Wet natuurbescherming (Wnb).

De natuur is onvoorspelbaar. Het veldbezoek beschrijft een momentopname. Indien de periode tussen veldbezoek en de invoer van de geplande verandering in het bestemmingsbesluit meerdere jaren wordt, dient overwogen te worden een herhaald veldbezoek te laten uitvoeren, hetgeen mogelijk tot gevolg heeft dat de QuickScan wordt herzien.

1.5 Werkwijze

Bureaustudie

Voorafgaand aan het veldbezoek wordt de mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten onderzocht door het raadplegen van online- en fysieke atlanten en databases, zoals bijvoorbeeld de NDFF. Het doel van de bureaustudie is het inschatten van de ligging van het projectgebied, de aanwezige habitattypes en de bekende beschermde soorten, alsmede het verkrijgen van inzicht in de kans dat beschermde soorten in een projectgebied aanwezig kunnen zijn.

Veldbezoek

Het veldbezoek is afgelegd door ecooloog Willem Oevering van JM ecologie b.v. op 28 april 2022. Het bezoek is uitgevoerd van 09:15 tot 10:00 uur, bij 9°C en 2 Bft, op een bewolkte, droge dag. Het doel van het veldbezoek is het inschatten van de aanwezige habitattypes en het verkrijgen van inzicht in het plangebied.

Maatregel(en) en effecten

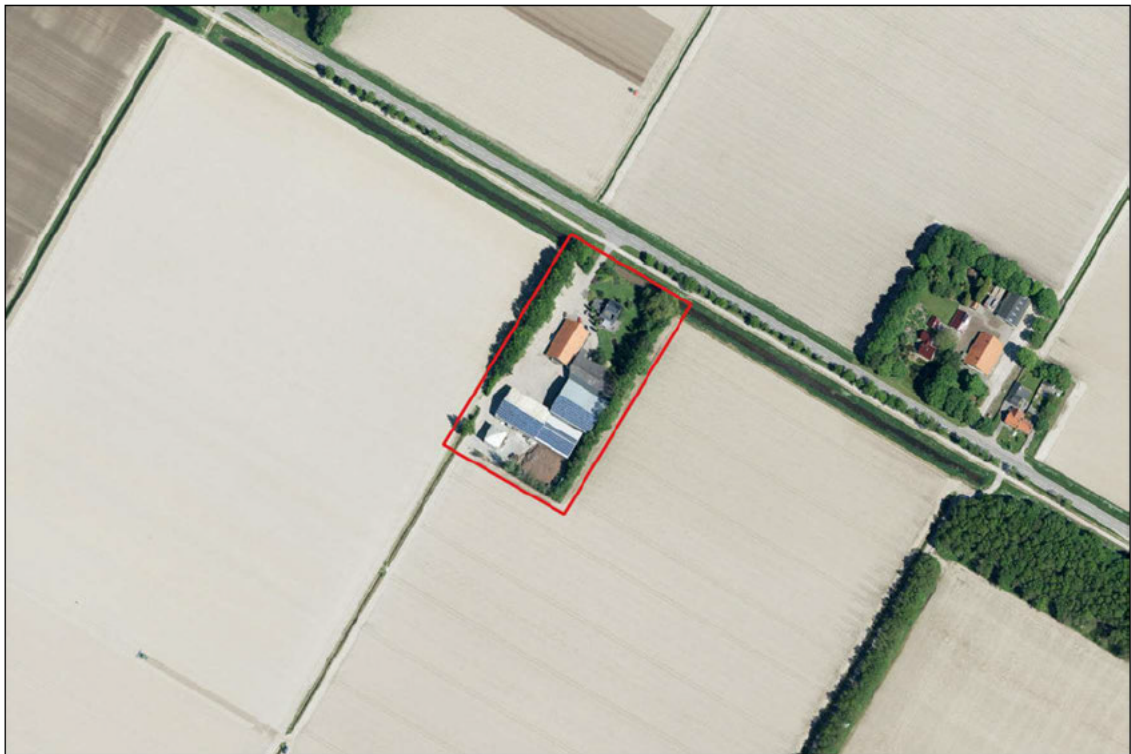
De derde stap is de beschrijving van de geplande maatregelen en de omstandigheden (planning, methode) waarin deze uitgevoerd gaat worden. Tezamen met het veldbezoek en de bureaustudie kunnen hieruit eventuele strijdigheden van de plannen met de betreffende natuurwetgeving opgespoord worden, en kunnen eventuele kennishiaten benoemd worden. Hieraan worden conclusies verbonden en hieruit zal duidelijkheid ontstaan over de eventuele noodzaak tot het nemen van vervolgstappen, met als doel de wijziging conform de huidige Wet natuurbescherming te laten plaatvinden.

2 Beschrijving locatie en ingreep

2.1 Locatie

Het plangebied is gelegen ten zuidoosten van het dorp Marknesse in de gemeente Noordoostpolder, provincie Flevoland. Het plangebied wordt omsloten door agrarische percelen, een aantal woonhuizen, schuren en een aantal watergangen en bomen. De brede omgeving bestaat uit woonhuizen, agrarische percelen, boerderijen, watergangen en het Waterloopbos.

Het plangebied zelf betreft een woonhuis met een vijftal gekoppelde schuren, een opslag, een afdak met dieseltank en een transformatorhuisje. Het woonhuis heeft een dakpannen dak en bakstenen muren met mogelijke spouw. Vier van de vijf schuren zijn opgetrokken uit damwandprofiel, waarvan drie met golfplaten daken en één met dakpannen dak. De vijfde schuur is opgetrokken uit betonblokken met een dakpannen dak. Op de schuren met golfplaten daken liggen zonnepanelen. De opslag is een vierkant gebouw van golfplaten, welke gebruikt wordt om aardappelkisten in te stallen. Het transformatorhuisje ligt in een groenstrook aan de westzijde van het plangebied. Het afdakje voor de dieseltank bestaat uit een betonnen bak met daarop wanden en dak van damwandprofielen. Naast de bebouwing is, bijna geheel rondom het perceel, er een brede groenstrook aanwezig. Verder is er een vijver aanwezig en aan de noordzijde, tussen de N331 en het perceel, een watergang. Langs de N331 staan bomenrijen. Rondom het plangebied zijn voornamelijk akkerbouwpercelen aanwezig. Op circa 100 meter afstand ligt, parallel aan de N331, een brede groenstrook. Aan de zuidzijde ligt, op circa 500 meter, het Waterloopbos.

Afbeelding 2.1. Begrenzing van het plangebied (rood kader) (Bron achtergrond: Esri).

Afbeelding 2.2. Woonhuis vanaf west.

Afbeelding 2.3. Meest noordelijk gelegen schuur met gekoppelde schuur rechts.

Afbeelding 2.4. Zuidelijkst gelegen schuren.

Afbeelding 2.5. Opslag van, met name, aardappelkatten.

Afbeelding 2.6. Dieseltank.

Afbeelding 2.7. Transformatorhuisje.

Afbeelding 2.8. Compostbult zuidzijde.

Afbeelding 2.9. Oostzijde schuren en tuin woonhuis.

Afbeelding 2.10. Boom met holte in bosschage.

Afbeelding 2.11. Bosschage langs de westzijde plangebied.

Afbeelding 2.12. Transformatorhuisje in bosschage

Afbeelding 2.13. Noordzijde plangebied met watergang.

2.2 Ingreep

De opdrachtgever is voornemens de bebouwing te verwijderen en een oefenbaan voor de politie te realiseren op dit, en aangrenzende percelen. Dit perceel zal deel gaan uitmaken van een brede groenstrook ter compensatie van aangetast NNN-gebied in de omgeving. Er worden mogelijk bomen gekapt en voor de uitvoering van de werkzaamheden. Ten behoeve van de werkzaamheden worden geen watergangen aangetast. Op de afbeelding hieronder is het plangebied in rood kader omgeven. Alleen dit plangebied is beoordeeld in deze ecologische QuickScan. Er wordt vooralsnog uitgegaan van een start van de werkzaamheden in 2023, waarbij begonnen wordt met de aanleg van het terrein met de grote kombaan. In een later stadium zullen de werkzaamheden in het plangebied starten.

Afbeelding 2.14. Nieuwe situatie na aanleg oefenterrein (Bron: Interra).

3 Resultaten veldbezoek en bureaustudie

Waargenomen soorten en verwachte soorten (op basis van de aanwezige habitat en de bekende verspreiding) worden samengenomen en hun gebruik van het plangebied wordt beschreven. Hierbij ligt de nadruk op beschermde soorten, maar er zullen ook algemene en lichter beschermde soorten betrokken worden indien waargenomen of van belang voor de ingreep.

Gedurende het terreinbezoek is een zone rondom het plangebied bezocht om de aanwezige natuurwaarden te inventariseren. Deze zone wordt gehanteerd, omdat werkzaamheden die plaatsvinden binnen het plangebied effecten kunnen hebben op de omgeving. Deze zone wordt door de ter zake kundige ecooloog tijdens het terreinbezoek bepaald.

3.1 Vogels

Alle broedgevallen van vogels zijn beschermd. Van 11 vogelsoorten zijn ook de nesten, vaste rust- en verblijfplaatsen jaarrond beschermd in de Provincie Flevoland. Dit zijn soorten die vallen in de categorie 1 tot en met 4 in de 'Wijziging Beleidsregels Wet Natuurbescherming Flevoland Lijst jaarrond beschermde nesten van vogels' welke is vastgesteld in 2017 en laatst gewijzigd in 2021.

Naast de jaarrond beschermde nesten van categorie 1 tot en met 4 zijn er categorie 5-vogelsoorten, waarvan de nesten alleen jaarrond zijn beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Vogels met jaarrond beschermde nesten categorie 1 tot en met 5 zijn vermeld in tabel 3.1.

Tabel 3.1. Jaarrond beschermde nesten in de provincie Flevoland.

Soort	Categorie	Soort	Categorie	Soort	Categorie
Boerenwaluw	3	Blauwe reiger	5b	Oeverwaluw	5b
Bosuil	4	Boomvalk	5a	Ooievaar ¹	5a
Gierzwaluw	2	Buizerd	5a	Raaf	5a
Grote gele kwikstaart	3	Draaihals	5b	Rode wouw	5a
Huismus	2	Groene specht	5b	Sperwer	5a
Kerkuil ²	1	Grote bonte specht	5b	Spreeuw	5b
Ransuil	4	Havik	5a	Tapuit	5b
Roek	2	Huiswaluw	5b	Wespendief	5a
Slechtvalk	3	Ijsvogel	5b	Zeearend	5a
Steenuil	1	Kleine bonte specht	5b	Zwarte specht	5b
Torenvalk	3	Middelste bonte specht	5b	Zwarte wouw	5a
		Oehoe	5a		

1) Wanneer een ooievaarsnest in een hoogspanningsmast vanwege werkzaamheden moet worden weggehaald of verplaatst, dan kan dat buiten de periode dat er eieren/jongen aanwezig zijn, zonder ontheffing. Er dient na uitvoering van de werkzaamheden een gelijk aantal vervangende nesten in de hoogspanningsmast te worden aangeboden binnen hetzelfde territorium.

2) In het geval dat een kerkuilenkast binnen een erf wordt verplaatst buiten de periode dat er jongen aanwezig zijn, dan hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd, mits onder begeleiding van een deskundige.

Jaarrond beschermde nesten (categorie 1 t/m 4)

Tijdens het veldbezoek is gezocht naar jaarrond beschermde nesten in en binnen de verstoringszone van het plangebied. Er zijn in het woonhuis geschikte nestlocaties voor huismus en gierzwaluw. Het dakpannen dak is toegankelijk via de dakgoot en via de kopse kanten. De meest noordwestelijk gelegen schuur is mogelijk ook geschikt als nestlocatie voor huismus. De overige schuren bevatten echter geen geschikte nestgelegenheid voor gierzwaluw en huismus vanwege het ontbreken van een dakpannen dak en ruimte onder het dak. Er zijn in de schuren en de overige gebouwen op het erf geen nesten aangetroffen van boerenwaluw, waardoor nesten van deze soort uitgesloten kunnen worden. De bomen in de bomenrij langs het plangebied zijn gecontroleerd op geschikte (spechten)holtes en boomnesten. Er is één boom met een kleine holte aangetroffen, mogelijk dat hier een specht in tot broeden kan komen. Vanwege de ligging op een paar honderd meter van het Waterloopbos met een divers aanbod van spechtenholten gelden er geen zwaarwegende ecologische redenen om dit spechtenhol te beschermen. In een straal van 75 meter rond het plangebied zijn geen jaarrond

beschermde nesten of geschikte holten waargenomen in bomen, waardoor nesten van bosuil, ransuil, roek, slechtvalk en torenvalk uitgesloten kunnen worden. Tevens is er geen geschikt broedhabitat voor de grote gele kwikstaart aanwezig vanwege de afwezigheid van een grotere, stromende watergang. Tijdens het veldbezoek is gezocht naar sporen van uilen in de vorm van krijtstrepen en braakballen, deze zijn niet aangetroffen waardoor de aanwezigheid van de kerkuil en steenuil ook uitgesloten kan worden.

Consequenties van de ingreep op jaarrond beschermde nesten van huismus en gierzwaluw staan beschreven in paragraaf 4.2.

Mogelijk jaarrond beschermde nesten (categorie 5)

Uit de bureaustudie zijn diverse soorten vogels met een categorie 5 beschermd nest naar voren gekomen. Een aantal van deze vogels, zijnde de huiszwaluw en spreeuw, kunnen tot broeden komen in de directe omgeving van het plangebied. Echter is rond het plangebied voldoende alternatief broedhabitat aanwezig. Er is daarom geen sprake van zwaarwegende ecologische redenen die de jaarronde bescherming van deze mogelijk aanwezige nesten rechtvaardigen. Deze soorten worden derhalve behandeld onder 'algemene broedvogels'.

Algemene broedvogels

Er is binnen het plangebied geschikt habitat aanwezig voor diverse soorten algemene broedvogels. In de bomen langs het plangebied kunnen soorten als houtduif, merel en vink tot broeden komen, in de watergang diverse watervogels zoals wilde eend en meerkoet en in de omliggende boerderijen en woningen kunnen soorten als huiszwaluw en spreeuw tot broeden komen.

Consequenties van de ingreep op algemene broedvogels staan beschreven in paragraaf 4.2.

3.2 Vleermuizen

Alle vleermuizen zijn zwaar beschermd (alle in Nederland voorkomende soorten staan vermeld in de Habitatrichtlijn). Vleermuizen kunnen een plangebied gebruiken als verblijfplaats, vaste vliegroute en/of foerageergebied.

Verblijfplaatsen kunnen uitgesplitst worden in vier categorieën, te weten kraam-, zomer-, paar- en winterverblijven. Vleermuizen maken op verschillende manieren en in verschillende seizoenen gebruik van deze verblijfplaatsen. De eisen die vleermuizen stellen aan hun verblijfplaatsen zijn afhankelijk van de vleermuissoort en het gebruik van de verblijfplaats. Kraamverblijven worden in het voorjaar en de vroege zomer gebruikt door grote groepen drachtige vrouwtjes om hun jongen te baren en groot te brengen. Tegelijkertijd bevinden kleinere groepen mannetjes zich in de zomerverblijfplaatsen. Later in de zomer en in het najaar verplaatsen de mannetjes zich naar de paarverblijven, waaromheen ze een territorium bezetten en verdedigen tegen andere mannetjes. Binnen het territorium proberen de mannetjes langskomende vrouwtjes te lokken naar de paarverblijven, waar vervolgens de paring plaatsvindt. Het paarseizoen eindigt in de herfst, waarna de vleermuizen de winterverblijven opzoeken om te overwinteren. Sommige soorten migreren hiervoor over behoorlijke afstanden.

Vleermuizen gebruiken vliegroutes voor dagelijkse verplaatsingen tussen verblijfplaats en foerageergebieden en in het geval van migrerende soorten, voor de jaarlijkse trek van en naar de winterverblijven. Meestal maken vleermuizen langdurig gebruik van vaste routes die ze onthouden. Daarbij worden lijnvormige elementen zoals bomenrijen, dijken en watergangen gebruikt als vliegrouteondersteuning. Het onderbreken of verwijderen van deze elementen bij een (potentiële) vliegroute kan een negatief effect hebben op de mogelijkheid van vleermuizen om hun doel te bereiken.

Ten slotte kunnen vleermuizen een plangebied gebruiken als foerageergebied. De vleermuizen komen via vaste routes naar het foerageergebied om daar in de buurt van bomen en water te jagen op vliegende

insecten. Net zoals vaste vliegroutes die veelvuldig gebruikt worden, maken vleermuizen ook gebruik van vaste foerageergebieden.

Het ongeschikt maken van een foerageergebied door bijvoorbeeld het kappen of verlichten van bomen of het dempen van waterpartijen, kan tot gevolg hebben dat vleermuizen geen toegang meer hebben tot voldoende voedsel.

Verblijven

In het plangebied is gezocht naar potentiële verblijfplaatsen voor gebouwbewonende vleermuizen, zoals de gewone dwergvleermuis of laatvlieger die de bebouwing kunnen gebruiken als kraam-, zomer- of paarverblijfplaats. Het woonhuis en de schuren zijn mogelijk in gebruik als kraam-, zomer-, of paarverblijf. Het woonhuis beschikt over een invliegbaar dakpannen dak, welke mogelijk ook toegang biedt tot de spouw. Ook de schuur met het dakpannen dak bevat mogelijk een invliegbare ruimte onder de dakpannen. De dakconstructie van de andere, uit golfplaten opgetrokken, schuren is lastig te beoordelen waardoor het niet mogelijk is om vleermuisverblijfplaatsen uit te sluiten.

De meeste kleine boomholtes zijn met een endoscoop benaderd en ongeschikt bevonden. Er is echter één mogelijk geschikte holte aangetroffen welke te hoog zat voor endoscopisch onderzoek vanaf de ladder. Deze holte bevindt zich op circa 6 meter hoogte in één van de meest noordwestelijke bomen. De aanwezigheid van boom- en gebouwbewonende vleermuizen binnen het plangebied kan niet uitgesloten worden.

Consequenties van de ingreep op potentiële vleermuisverblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuissoorten staan beschreven in paragraaf 4.2.

Vliegroutes

In en rond het plangebied zijn diverse lijnvormige elementen die dienst kunnen doen als vliegrouteondersteuning voor vleermuizen. Zo dient de bomenrij langs de Vollenhoverweg mogelijk als ontsluiting van het de panden aanwezig op het perceel richting de bosschages ten oosten van het plangebied. Er zijn geen alternatieve lijnvormige elementen in de omgeving, waardoor deze bomenrij mogelijk bestempeld wordt als essentiële vliegrouteondersteuning voor vleermuizen.

Consequenties van de ingreep op mogelijk essentiële vliegroutes van vleermuizen staan beschreven in paragraaf 4.2.

Foerageergebied

De omgeving van het plangebied is geschikt als foerageergebied voor diverse soorten vleermuizen. Aangezien er in de omgeving van het plangebied genoeg minstens even geschikt foerageergebied aanwezig is, wordt het plangebied niet als essentieel foerageergebied beschouwd.

3.3 Overige zoogdieren

Uit de bureaustudie blijkt dat er in een straal van 2,5 kilometer rond het plangebied verschillende waarnemingen bekend zijn van beschermde zoogdieren. Het gaat hier om de bever, boommarter, otter en steenmarter. Naast de bekende beschermde soorten kunnen in de omgeving van het plangebied andere nog niet aangetroffen beschermde soorten aanwezig zijn, zoals de bunzing, hermelijn en wezel.

Bever

Bevers maken vooral gebruik van het overgangsgebied tussen land en water zoals moerassen, langs beken, rivieren en meren. De bever heeft een voorkeur voor rustige rivieren en meren omzoomd door broekbossen met bomen als wilg en es (Zoogdierverseniging, z.d.). De bever is enkele malen op circa 2 kilometer afstand van het projectgebied rond het Vollenhovermeer aangetroffen. Het plangebied bevat geen geschikt habitat voor de bever vanwege het ontbreken van omzoomde watergangen. De aanwezigheid van de bever in het plangebied kan uitgesloten worden.

Boommarter

De boommarter is een soort van een bosrijke omgeving. In Nederland komt de boommarter in allerlei typen en leeftijden bos voor. Boommarters kiezen hun rustplaatsen vaak in boomholten, konijnen-, vossen of dassenholten, tussen boomwortels of onder takkenbossen. Nesten zitten vaak in oude spechten- of eekhoornholten, regelmatig in inrottingsholten en soms in gebouwen die in of aan de rand van het bos staan (Zoogdiervereniging, z.d.). De boommarter is op circa twee kilometer ten zuiden van het plangebied aangetroffen in het daar gelegen bosgebied. Het is mogelijk dat de soort zich ook ophoudt in de brede groenstrook ten oosten van het plangebied. Het plangebied zelf bevat echter geen geschikte bomen met holtes en de begroeiingsstroken zijn te dun om als geschikt leefgebied te dienen voor boommarter. De aanwezigheid van de boommarter in het plangebied kan hierdoor uitgesloten worden.

Steenmarter

De steenmarter is een typische cultuurvolger. Binnen het territorium heeft de soort soms wel tientallen rustplaatsen. Rustplaatsen kunnen zich op veel plaatsen bevinden, zowel in bebouwd gebied alsook in het buitengebied. Verblijfplaatsen of nesten bevinden zich bijvoorbeeld in holtes of in opening tussen platen en stenen (Zoogdiervereniging, z.d.). Het woonhuis is mogelijk toegankelijk, evenals de aanwezige schuren. Ook de begroeiing rondom het plangebied kan verblijfplaatsen bevatten. Daarnaast gebruikt de steenmarter de omgeving van het plangebied mogelijk als foerageergebied. Er is echter voldoende alternatief foerageergebied aanwezig, waardoor de aanwezigheid van essentieel foerageergebied van de steenmarter uitgesloten kunnen worden.

Consequenties van de ingreep op mogelijke verblijfplaatsen van steenmarter staan beschreven in paragraaf 4.2.

Otter

Otters leven in oeverzones met voldoende dekking en rust van allerlei soorten stromende wateren, zoals meren, plassen, rivieren, kanalen, beken en moerassen. Overdag verblijft de otter in een dagrustplaats die zich bevindt op oevers in dichte oevervegetaties (o.a. riet), struwelen en bosschages, maar ook in kunstmatige holten. De nesten waar de jongen worden geworpen, liggen vaak in overstromingsvrije oeverholtes in een rustig gebied en worden regelmatig door de moeder verplaatst (Zoogdiervereniging, z.d.). Er zijn 109 waarnemingen van de otter bekend nabij het Vollenhoverkanaal en de Zwolse vaart. De dichtstbijzijnde waarneming is gedaan op circa 2 kilometer afstand van het plangebied. Rond het plangebied zijn geen geschikte watergangen aanwezig voor de otter. Het plangebied bevat hierdoor geen geschikt habitat, waardoor de aanwezigheid van otter kan worden uitgesloten.

Bunzing

De bunzing heeft een voorkeur voor kleinschalig landschap met houtwallen, greppels en sloten met overhangende vegetatie, ook dorpen en buitenwijken van steden vormen geschikt leefgebied. Een bunzing maakt zijn schuilplaats in oude hopen van bijvoorbeeld konijn, mol, vos en das. Maar ook onder steenhopen, houtmijten, in holle bomen of onder boomwortels. Hij bekleedt zijn hol met gras en mos. In de winter maakt de bunzing zijn schuilplaats op warmere plaatsen, zoals onder stro- en hooibalen bij boerderijen. De bunzing graaft soms zelf een hol. (Zoogdiervereniging, z.d.). Het plangebied met de begroeide tuin, de verschillende bosschages, agrarisch landschap, watergangen en overige landschapselementen maken het terrein geschikt voor de bunzing. De aanwezigheid van de bunzing is niet uit te sluiten.

Consequenties van de ingreep op mogelijke verblijfplaatsen van bunzing staan beschreven in paragraaf 4.2.

Hermelijn

De hermelijn komt in alle habitats voor, in open plekken, in bossen, houtwallen, duinen en akkers op voornamelijk vochtig terrein. Belangrijk is dat er voldoende dekking en schuilmogelijkheden aanwezig zijn en dat er voldoende prooidieren in de vorm van (woel)muizen te vinden zijn. Verblijfplaatsen bevinden zich op plaatsen met voldoende dekking, zoals in bosschages, takkenbulten en in hopen van muizen, ratten, konijnen, mollen, dassen en vossen (Zoogdierverseniging, z.d.). Het plangebied ligt relatief hoog en is zeer droog. In de omgeving is wel geschikt habitat aanwezig, bijvoorbeeld in het, op enkele honderden meters afstand gelegen, Waterloopbos. Naast de relatieve droogte in het plangebied is de hermelijn in de gehele Noordoostpolder de afgelopen vijf jaar niet waargenomen. Aanwezigheid van de hermelijn kan hierdoor worden uitgesloten.

Wezel

Wezels leven bij voorkeur in open, droge natuur- en cultuurlandschap maar verder in veel verschillende biotopen (zoals bossen, duinen, wei- en akkerland. Meestal in droger gebied dan de hermelijn. Echter overal waar woelmuizen ontbreken, ontbreekt ook de wezel. Ze zoeken graag dekking op, bijvoorbeeld bij bosschages, houtstapels of heggen. Ook bewonen ze vaak oude hopen van muizen, ratten en konijnen die bekleed wordt met veren of haren van prooidieren. Goede schuilmogelijkheden en de aanwezigheid van voldoende geschikt voedsel zijn de enige eisen die de wezel aan zijn omgeving stelt (Zoogdierverseniging, z.d.). De omgeving van het plangebied bevat voldoende structuur en dekking om als leefgebied voor de wezel te dienen. Daarnaast zijn de bosschages in en rondom het plangebied zeer geschikt als leefgebied voor o.a. de rosse woelmuis, één van de hoofdprooien van de wezel. De aanwezigheid van de wezel in het plangebied kan niet uitgesloten worden.

Consequenties van de ingreep op mogelijke verblijfplaatsen van wezel staan beschreven in paragraaf 4.2.

3.4 Reptielen

Uit de bureaustudie blijkt dat er in een straal van 2,5 kilometer rond het plangebied, waarnemingen bekend zijn van één beschermde reptielensoort; de ringslang. Aanwezigheid van overige beschermde reptielensoorten kan op basis van de aanwezige habitat en de bekende verspreidingsgegevens worden uitgesloten.

Ringslang

De ringslang is een sterk aan water gebonden reptiel dat met name in de directe omgeving van beken, sloten, rivieren, meren, vijvers en poelen wordt aangetroffen. Geschikte wateren kunnen in laagveengebieden, struwelen, parken, natte heidegebieden, bossen en zelfs in bebouwd en agrarisch gebied gelegen zijn, zolang er maar voldoende dekking en zonplekken aanwezig zijn. De ringslang is in Nederland afhankelijk van de aanwezigheid van broeihopen waarin de eieren tot ontwikkeling kunnen komen. Deze broeihopen bestaan veelal uit hopen mest, compost, blad- en snoeiafval of in een natuurlijke situatie uit aangespoeld plantenmateriaal (RAVON, z.d.). Er is één waarneming van de ringslang op circa twee kilometer ten zuiden van het plangebied aangetroffen. Aan de zuidzijde van het plangebied ligt een compostbult. Deze bult is echter zo compact opgebouwd dat er geen mogelijkheid is voor ringslangen om deze als broeihoop te gebruiken. Daarnaast is er geen typisch foerageerhabitat aanwezig in de vorm van begroeide oeverzones met een redelijke dichtheid van amfibieën. Het aangetroffen dier is mogelijk een zwervend exemplaar. Gezien de ongeschiktheid van het terrein en de afwezigheid van een geschikte voortplantingsplaats kan de aanwezigheid van ringslang op het terrein uitgesloten worden.

3.5 Libellen

Uit de bureaustudie blijkt dat er in een straal van 2,5 kilometer rond het plangebied, waarnemingen bekend zijn van vijf beschermde libellensoorten; gevlekte glanslibel, gevlekte witsnuitlibel, Kempense heidelibel, noordse winterjuffer en sierlijke witsnuitlibel. Aanwezigheid van overige beschermde libellensoorten kan op basis van de aanwezige habitat en de bekende verspreidingsgegevens worden uitgesloten.

Gevlekte glanslibel

De gevlekte glanslibel is een sterk aan moerassige gebieden gebonden libellensoort. De soort plant zich voort in goed beschutte moerassige plaatsen en verlande delen van vennen en petgaten. Mogelijk plant de soort zich ook voort in vegetatierijke sloten. De volwassen exemplaren jagen in en langs bos en struweel in de buurt van de voortplantingswateren (Vlinderstichting, z.d.). De soort is aangetroffen in het Waterloopbos op redelijke afstand van het plangebied. Het plangebied bevat geen geschikte watergangen, waardoor de aanwezigheid van de gevlekte glanslibel uitgesloten kan worden.

Gevlekte witsnuitlibel

De meeste gevlekte witsnuitlibellen zijn te vinden bij verlandingszones van laagveenmoerassen. Daarnaast kunnen ze voorkomen in bosplassen en verlandingszones van hoogveen- en heidevennen op de hoge zandgronden en randzones van hoogveen (Vlinderstichting, z.d.). De soort is aangetroffen in het Waterloopbos op redelijke afstand van het plangebied. Het plangebied bevat geen geschikte watergangen, waardoor de aanwezigheid van de gevlekte witsnuitlibel uitgesloten kan worden.

Kempense heidelibel

De Kempense heidelibel is een soort van ondiep, soms in de winter droogvallend, water. In tegenstelling tot de meeste libellesoorten heeft de Kempense heidelibel een snelle ontwikkelingsfase van de larven, waarbij de soort in één seizoen van ei tot adult ontwikkelt, wat ook de reden is dat deze soort zich in droogvallende watergangen kan handhaven. Naast het natuurlijk habitat in de vorm van ondiepe moerassen en brede verlandingszones komt hij ook voor op plekken met een kunstmatig lage(re) waterstand in de winter zoals visvijvers en koelwatervijvers (Vlinderstichting, z.d.). De soort is aangetroffen in het Waterloopbos op redelijke afstand van het plangebied. Het plangebied bevat geen geschikte watergangen, waardoor de aanwezigheid van de Kempense heidelibel uitgesloten kan worden.

Noordse winterjuffer

De noordse winterjuffer is één van de twee Europese libellen die als imago overwintert. Overwintering van de noordse winterjuffer vindt plaats in heidevelden, velden van pijpenstrootje of halfopen (moeras)bossen met ondergroei van pijpenstrootje. Voortplanting van deze soort vindt plaats in ondiep water, meestal met lisdodde en riet (Vlinderstichting, z.d.). De soort is waargenomen in het Waterloopbos. Aangezien het plangebied geen rietbegroeiing, heide of pijpenstrootje bevat, kan de aanwezigheid van zowel voortplantings-, als winterhabitat van de noordse winterjuffer uitgesloten worden.

Sierlijke witsnuitlibel

De sierlijke witsnuitlibel leeft in schone vegetatierijke vennen, plassen en dode rivierarmen. De larven groeien op tussen ondergedoken waterplanten (Vlinderstichting, z.d.). De soort is aangetroffen in het Waterloopbos op redelijke afstand van het plangebied. Het plangebied bevat geen geschikte watergangen, waardoor de aanwezigheid van de sierlijke witsnuitlibel uitgesloten kan worden.

3.6 Vlinders

Uit de bureaustudie blijkt dat er in een straal van 2,5 kilometer rond het plangebied, waarnemingen bekend zijn van drie beschermde vlindersoorten; grote vos, grote weerschijnvlinder en kleine ijsvogelvlinder. Aanwezigheid van overige beschermde vlindersoorten kan op basis van de aanwezige habitat en de bekende verspreidingsgegevens worden uitgesloten.

Grote vos

De grote vos leeft met name in vochtige open bossen, bosranden, boomgaarden en andere plekken met grote vrijstaande bomen. De vlinder overwintert in holle bomen of stapels hout. De eitjes worden door het vrouwtje afgezet op de bovenste takken van hoge, vrijstaande bomen. De waardplanten van deze soort zijn onder andere iep, zoete kers en enkele wilgensoorten (Vlinderstichting, z.d.). De soort is waargenomen in het Waterloopbos, op redelijke afstand van het plangebied. Het plangebied bevat geen grote vrijstaande waardenbomen, waardoor voortplantingshabitat van deze soort in het plangebied uitgesloten kan worden.

Grote weerschijnvlinder

De grote weerschijnvlinder komt voor in oudere, vochtige loofbossen, wilgenbroekbossen of groepen samenhangende bosjes in beekdalen. De grote weerschijnvlinder prefereert vooral de boswilg en soms de grauwe wilg als waardplant (Vlinderstichting z.d.). De soort is aangetroffen in het Waterloopbos, op redelijk afstand van het plangebied. Vanwege de afwezigheid van zowel boswilg als grauwe wilg in het plangebied kan voortplantingshabitat van deze soort in het plangebied uitgesloten kan worden.

Kleine ijsvogelvlinder

De kleine ijsvogelvlinder leeft in open plekken in gevarieerde bossen. Als waardplant gebruikt de soort wilde kamperfoelie (Vlinderstichting, z.d.). De kleine ijsvogelvlinder is waargenomen in het Waterloopbos, op redelijke afstand van het plangebied. Vanwege de afwezigheid van wilde kamperfoelie in het plangebied kan voortplantingshabitat van deze soort in het plangebied uitgesloten worden.

3.7 Overige fauna

Overige beschermde diersoorten zoals amfibieën, vissen, kreeftachtigen en weekdieren zijn niet bekend in de omgeving van het plangebied en worden ook niet verwacht op basis van de aanwezige habitat en de bekende verspreidingsgegevens.

3.8 Vaatplanten

De in Nederland beschermde vaatplanten stellen specifieke eisen aan hun groeiplaats, of komen slechts beperkt voor in Nederland. De meeste soorten groeien op voedselarme bodems en zijn niet te verwachten op stikstofrijke of bemeste bodems zoals landbouwgronden en de meeste wegbermen. Andere beschermde soorten groeien slechts in een specifieke biogeografische regio in Nederland, zoals in het rivierengebied of in het heuvelland van Zuid Limburg. Gezien de aanwezige habitats binnen het plangebied in combinatie met de bekende huidige verspreiding van beschermde plantensoorten, kan uitgesloten worden dat deze soorten aanwezig zijn binnen het plangebied.

4 Effecten en gevolgen

4.1 Overzicht beschermde soorten

In dit hoofdstuk wordt de geplande ingreep getoetst aan de aanwezige of verwachte beschermde soorten (zie hoofdstuk 3) binnen het plangebied, en de te verwachten risico's voor deze soorten, bij uitvoer van de geplande werkzaamheden. In de Wet natuurbescherming zijn vooral vaste verblijfplaatsen (voortplantingslocaties zoals nesten, holen, kraamkolonies etc.) van belang, maar ook de functionele leefomgeving die de vaste verblijfplaatsen in stand houdt.

Voor soorten die niet genoemd worden vanuit de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn of Wnb artikel 3.10 geldt de algemene vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen. Zelfs bij negatieve effecten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Ditzelfde geldt voor soorten van Wnb artikel 3.10, waarvoor een Provinciale vrijstelling is uitgegeven. Voor deze soorten geldt wel de zorgplicht, maar ze worden hieronder, ondanks eventueel voorkomen en eventueel te verwachten negatieve effecten, niet meegenomen.

Onderstaand wordt gebruik gemaakt van de term "verstoringzone". Deze term heeft betrekking tot de invloedssfeer welke is bepaald op de verwachte maximale verstoring die de onderhavige werkzaamheden mogelijk hebben op aanwezige natuurwaarden. Hierbij is rekening gehouden met tussenliggende elementen, visuele verstoring, verstoring door geluid, en verstoring door trillingen. De verstoringzone is per mogelijk aanwezige soort op basis van expert judgement bepaald aan de hand van deze verstoringen en omgevingsfactoren, alsmede de gevoeligheid van de betreffende soort op basis van ecologie.

Tabel 4.1. Soort(groep)en van de Wet natuurbescherming waarvoor het effect van de maatregel bepaald moet worden.

Soortgroep	Soort(en)	Bescherming	Aanwezig
Jaarrond beschermde broedvogels	Huismus en gierzwaluw	3.1	Potentieel
Algemene broedvogels	Diverse soorten	3.1	Potentieel
Vleermuizen	Verblijfsplaatsen van gebouw- en boombewonende soorten en essentiële vliegroute.	3.5	Potentieel
Zoogdieren	Wezel en bunzing	3.10	Potentieel

4.2 Effecten op de in het plangebied (mogelijk) aanwezige flora en fauna

Jaarrond beschermde nesten

In het woonhuis en de meest noordwest gelegen schuur broeden mogelijk huismussen en gierzwaluwen. Wanneer de gebouwen gesloopt worden, zullen deze broedlocaties vernietigd worden. Dit is in strijd met de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, waardoor de werkzaamheden niet uitgevoerd kunnen worden zonder dat de in paragraaf 5.1 genoemde vervolgstappen in acht worden genomen.

Algemene broedvogels

In het plangebied en binnen de verstoringszone hiervan kunnen meerdere algemene broedvogels tot broeden komen. Wanneer werkzaamheden in de buurt van in gebruik zijnde nesten worden uitgevoerd, heeft dit mogelijk een versturende werking op de broedende vogels. Dit is in strijd met de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, waardoor de werkzaamheden niet uitgevoerd kunnen worden zonder dat de in paragraaf 5.2 genoemde vervolgstappen in acht worden genomen.

Vleermuizen

Het woonhuis en de schuren dienen mogelijk als kraam-, zomer-, en/of paarverblijfplaats voor gebouwbewonende vleermuissoorten als de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis (geen kraamverblijf), laatvlieger en gewone grootoorvleermuis. Daarnaast is de holte in de boom aan de noordwestzijde mogelijk in gebruik door een boombewonende vleermuissoort. Wanneer de gebouwen gesloopt worden en/of de boom gekapt wordt, zullen potentiële verblijfplaatsen vernietigd worden. Dit is in strijd met de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, waardoor de werkzaamheden niet uitgevoerd kunnen worden zonder dat de in paragraaf 5.3 genoemde vervolgstappen in acht worden genomen.

Tevens kan de bomenrij langs de weg de Vollenhoverweg dienst dien als essentiële vliegrouteondersteuning. De werkzaamheden kunnen een versturend effect hebben op mogelijke vliegroutes langs het plangebied. Indien 's avonds of 's nachts wordt gewerkt gedurende de actieve periode voor vleermuizen (circa 15 april tot en met 15 oktober), kan er lichtverstoring door het gebruik van bouwverlichting optreden. Hierdoor kunnen mogelijk aanwezige vleermuizen gedesoriënteerd raken. Ten gevolge daarvan kan het functioneren verminderen van de mogelijk aanwezige vliegroutes. Dergelijke effecten zijn in strijd met de verbodsbepalingen in de Wet natuurbescherming, waardoor de werkzaamheden niet uitgevoerd kunnen worden zonder dat de in paragraaf 5.3 genoemde vervolgstappen in acht worden genomen.

Bunzing en wezel

In de bosschages in en rondom het plangebied bevinden zich mogelijk verblijfplaatsen van bunzing en wezel. Als er gekapt wordt, worden potentiële verblijfplaatsen mogelijk fysiek aangetast. Dergelijke effecten zijn in strijd met de verbodsbepalingen in de Wet natuurbescherming, waardoor de werkzaamheden niet uitgevoerd kunnen worden zonder dat de in paragraaf 5.4 genoemde vervolgstappen in acht worden genomen.

5 Mitigerende maatregelen

In dit hoofdstuk worden de vervolgmaatregelen beschreven voor de soorten waarvan in hoofdstuk 4 is bepaald dat deze mogelijk een effect bemerken van de geplande ingreep. Deze vervolgmaatregel kan bestaan uit het uitvoeren van nader onderzoek om de aanwezigheid te bevestigen of uit te sluiten. Maar de vervolgmaatregel kan ook aangeven dat er een aanvraag voor een ontheffing op de verbodsbepalingen in de Wet natuurbescherming benodigd is. Er kan ook een lijst met mitigerende maatregelen staan aangegeven, waarbij de ingreep uitgevoerd kan worden zonder een ontheffing. Indien de ingreep zonder enig nader onderzoek, mitigatie of ontheffingsaanvraag uitgevoerd kan worden, wordt dat in dit hoofdstuk vermeld.

Tabel 5.1. Soort(groep)en van de Wet natuurbescherming waarvoor een vervolgactie benodigd is.

Soortgroep	Soort(en)	Bescherming	Aanwezig	Vervolgactie
Jaarrond beschermde broedvogels	Huismus en gierwaluw	3.1	Potentieel	Nader onderzoek
Algemene broedvogels	Diverse soorten	3.1	Potentieel	Mitigatie
Vleermuizen	Boom-, en gebouwbewonende soorten en essentiële vliegroute.	3.5	Potentieel	Nader onderzoek en mitigatie
Zoogdieren	Bunzing en wezel	3.10	Potentieel	Nader onderzoek

5.1 Jaarrond beschermde broedvogels; nader onderzoek

Onder de dakpannen van het woonhuis en meest noordwestelijk gelegen schuur bevinden zich mogelijk jaarrond beschermde nesten van de gierwaluw en/of huismus. Het verwijderen, ontoegankelijk of ongeschikt maken van deze potentiële nest- en verblijfsplaatsen is in strijd met de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming. Daarom moet, voordat de werkzaamheden van start kunnen gaan, eerst nader onderzoek worden uitgevoerd om de aanwezigheid van nestplaatsen van huismus en gierwaluw te bevestigen dan wel uit te sluiten.

Het nader onderzoek naar gierwaluw bestaat uit minstens 3 avondbezoeken tussen 1 juni en 15 juli, met een tussenpose van ten minste 10 dagen tussen de veldbezoeken.

Het nader onderzoek naar huismus bestaat uit minstens 2 veldbezoeken die overdag worden afgelegd in de periode van 1 april tot 15 mei met een tussenpose van minstens 10 dagen tussen de veldbezoeken. Een bezoek heeft een lengte van een half uur.

Indien uit het nader onderzoek blijkt dat er geen nesten van gierwaluw en huismus aanwezig zijn, is er geen belemmering meer vanuit de Wet natuurbescherming voor wat betreft de bescherming van jaarrond beschermde vogelnesten. Indien er echter nesten worden aangetroffen, dient er eerst een ontheffing op de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming te worden aangevraagd bij de Provincie. Om deze ontheffing te verkrijgen, moeten er mitigerende maatregelen worden genomen door bijvoorbeeld het aanbieden van alternatieve nestgelegenheden in de omgeving.

5.2 Algemene broedvogels; mitigatie

De omgeving van het projectgebied is geschikt voor diverse algemene broedvogelsoorten. In bomen kunnen diverse zangvogels tot broeden komen en in de watergangen kunnen diverse watervogels tot broeden komen. Alle inheemse broedvogels zijn tijdens het broeden wettelijk beschermd volgens de Vogelrichtlijn. Als er ten tijde van de beoogde start van de werkzaamheden vogels in, of binnen de verstoringszone van het plangebied broeden, kunnen de werkzaamheden ter plaatse geen doorgang vinden totdat de jongen zijn uitgevlogen. Het is niet mogelijk om een ontheffing te verkrijgen voor het verstoren en verjagen van broedende vogels. Het verdient daarom de aanbeveling om de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. Een wettelijk vastgestelde periode voor het broedseizoen bestaat niet, bepalend is of broedgevallen aanwezig zijn. Indicatieve datumgrenzen zijn 15 maart tot 15 juli, maar er bestaan, afhankelijk van het weer en de vogelsoort, vele uitzonderingen op deze regel.

Indien de werkzaamheden toch starten aan het begin van het broedseizoen, dan dienen broedgevallen binnen het plan- en verstoringsgebied van de werkzaamheden voorkomen te worden. Het ongeschikt maken kan preventief gedaan worden door ruim voor het vogelbroedseizoen het gebied te ontdoen van geschikte nestgelegenheden. Dit kan op verschillende manieren.

- Door het plaatsen van vlaggetjes of roofvogel-vliegers langs de watergangen en fluitlint in de bomen worden zangvogels en watervogels geweerd uit het gebied;
- Door het van tevoren verwijderen van bomen binnen het plangebied is er geen nestgelegenheid meer voor diverse soorten zangvogels;
- Door het maaien van vegetatie rond de watergangen is er geen geschikte nestgelegenheid meer voor diverse soorten watervogels.

Het functioneren van de preventieve maatregelen dient gecontroleerd te worden vanaf de plaatsing totdat de werkzaamheden zijn afgerond. Tevens mogen de genoemde maatregelen niet in strijd zijn met de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming voor wat betreft andere beschermde soorten en/of gebieden of het beleid van de NNN.

Indien de werkzaamheden starten te midden van het broedseizoen, dient het plan- en verstoringsgebied eerst door een ter zake kundige ecoloog gecontroleerd te worden op aanwezigheid van broedvogels. Indien vastgesteld wordt dat sprake is van actuele broedgevallen binnen het plan- of verstoringsgebied, worden door de ter zake kundige ecoloog specifieke maatregelen voorgesteld en/of wordt (een deel van) het projectgebied niet vrijgegeven en dienen de werkzaamheden uitgesteld te worden tot alle nesten, vanuit eigen beweging van de vogels, niet meer in gebruik zijn.

5.3 Vleermuizen; nader onderzoek en mitigatie

Nader onderzoek

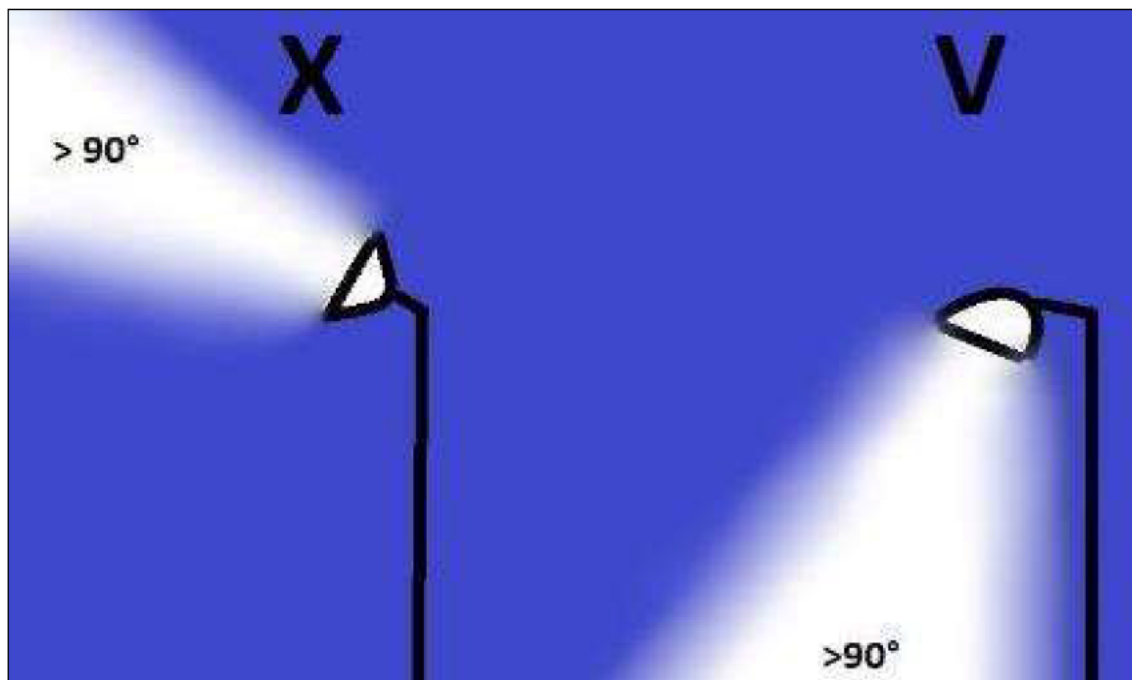
De bebouwing dient mogelijk als kraam-, zomer-, of paarverblijfplaats voor gebouwbewonende vleermuissoorten als de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis (geen kraamverblijf), laatvlieger en gewone grootoorvleermuis. Daarnaast is de boomholte aan de noordwestzijde mogelijk in gebruik als kraam-, zomer-, winter- of paarverblijfplaats voor boombewonende vleermuissoorten als grootoorvleermuis. Het verwijderen, ontoegankelijk maken of verstoren van dergelijke verblijfplaatsen is een overtreding van de verbodsartikelen in de Wet natuurbescherming. Er dient door middel van nader onderzoek te worden uitgezocht of vleermuizen daadwerkelijk verblijven in het plangebied en hoe ze gebruik maken van het plangebied. Daarop kan beoordeeld worden of de effecten van de geplande werkzaamheden een ontheffing noodzakelijk maken op deze verbodsartikelen.

Het nader onderzoek naar kraam-, zomer- en paarverblijven van vleermuizen bestaat uit vijf veldbezoeken. Drie van deze bezoeken moeten plaatsvinden tussen 15 mei en 15 juli, de kraamperiode van vleermuizen, met tussenposes van minstens 20 dagen tussen de bezoeken. Minstens één van de

drie bezoeken moet 's ochtends voor zonsopkomst worden uitgevoerd, de overige bezoeken worden 's avonds na zonsondergang uitgevoerd. In het najaar, tussen 15 augustus en 1 oktober, moeten nog twee bezoeken worden uitgevoerd rond middernacht. Tussen deze bezoeken moet minstens 20 dagen zitten. De bezoeken mogen alleen uitgevoerd worden als de weersomstandigheden binnen de grenzen van het vleermuisprotocol vallen. Mogelijk dient er nog onderzoek naar winterverblijfplaatsen gedaan te worden, dit is afhankelijk van de uitkomsten van het nader onderzoek naar kraam-, zomer-, en paarverblijven.

Mitigatie

Indien 's avonds of 's nachts wordt gewerkt gedurende de actieve periode van vleermuizen (circa 15 april tot en met 15 oktober), kan er lichtverstoring door het gebruik van bouwverlichting optreden. Hierdoor kunnen mogelijk aanwezige vleermuizen gedesoriënteerd raken. Ten gevolge daarvan kan het functioneren verminderen van de mogelijk aanwezige vliegroutes langs de bomenrij. Een dergelijk effect is in strijd met de Wet natuurbescherming. Om effecten van lichtuitstraling te voorkomen wordt geadviseerd om eventueel te gebruiken verlichting weg te draaien van de omliggende bebouwing en bomenrijen. Dit is zeker noodzakelijk in de schemer en nacht (van 1 uur voor zonsondergang tot 1 uur na zonsopkomst) gedurende de actieve periode van vleermuizen (circa 15 april tot en met 15 oktober). Dit houdt in dat de verlichting naar beneden gericht dient te zijn op de werkzaamheden zodat er geen licht naar de omgeving kan uitstralen. In onderstaande figuur (figuur 5.1) is een dergelijke werkwijze schematisch weergegeven. De V in de tekening geeft weer hoe de lichtuitstraling naar de omgeving zoveel mogelijk kan worden beperkt kan worden. In de situatie met een X is er sprake van significante lichtuitstraling naar de omgeving waardoor een mogelijk effect op verblijven van vleermuizen niet is uit te sluiten. Bij voorkeur wordt er bij het plaatsen van een licht gekozen voor amberkleurige verlichting.

Figuur 5.1 Voorbeeld van toepassing bouwverlichting bij. X= verlichting veroorzaakt uitstraling naar omgeving, V= verlichting veroorzaakt geen uitstraling richting de omgeving.

5.4 Bunzing en wezel; nader onderzoek

Het nader onderzoek naar marterachtigen kan uitgevoerd worden met cameravallen, sporenbuizen en/of struikrovers. Gezien de mogelijke aanwezigheid van meerdere soorten, wordt een combinatie van methodes aangeraden. Op basis van de oppervlakte van het plangebied, dienen minimaal twee stuks apparatuur gebruikt te worden. In de periode van maart tot en met augustus dient de apparatuur zes weken te worden geplaatst. Buiten deze periode is een onderzoeksperiode van 12 weken noodzakelijk.

Indien uit het nader onderzoek blijkt dat verblijfplaatsen aanwezig zijn binnen het plangebied of dat aannemelijk is dat verblijfplaatsen aanwezig zijn (en deze worden aangetast en/of de functionaliteit ervan wordt verstoord ten gevolge van de werkzaamheden) van één of meerdere soorten, dan dient een ontheffing te worden aangevraagd bij het bevoegd gezag. Deze ontheffing wordt mogelijk verleend als in ieder geval buiten de kwetsbare periode (15 maart tot en met augustus) wordt gewerkt of voor aanvang van deze periode het terrein ongeschikt gemaakt wordt. Tevens dienen compenserende maatregelen getroffen te worden door elders nieuw leefgebied te creëren. Indien uit het nader onderzoek blijkt dat marterachtigen afwezig zijn, dan zijn er geen belemmeringen meer vanuit de Wet natuurbescherming ten aanzien van deze soortgroep.

6 Conclusie

In opdracht van Interra heeft ecologisch adviesbureau JM ecologie b.v. een QuickScan uitgevoerd aan de Vollenhoverweg 32, gemeente Noordoostpolder, provincie Flevoland. De opdrachtgever is voornemens een oefenterrein voor de politie te realiseren, waarbij het plangebied op zal gaan in een groenstrook ter compensatie van NNN gebieden in de omgeving welke komen te vervallen. De QuickScan is uitgevoerd om eventuele strijdigheden van de beoogde werkzaamheden en de toekomstige situatie met de Wet natuurbescherming (Wnb) op te sporen.

Uit de QuickScan is gebleken dat er mogelijk jaarrond beschermde nesten van huismus en gierzwaluw, algemene broedvogels, verblijfplaatsen en vliegroutes van vleermuizen en leefgebied van bunzing en wezel binnen de invloedsfeer van de werkzaamheden aanwezig zijn. Om overtredingen op de Wet natuurbescherming te voorkomen, dient voor jaarrond beschermde nesten van huismus en gierzwaluw, vleermuizen en bunzing en wezel nader onderzoek uitgevoerd te worden. Voor vleermuizen die mogelijk een verblijfplaats hebben in de gebouwen op het plangebied, dient er nader onderzoek uitgevoerd te worden naar aanwezigheid van verblijfplaatsen. Daarnaast dient verstoring door bouwverlichting voorkomen te worden voor vleermuizen die potentieel een verblijfsplaats hebben in de woningen naast het plangebied. Verder dient er nader onderzoek uitgevoerd te worden naar de aan- of afwezigheid van bunzing en wezel. Daarnaast dienen voor algemene broedvogels en vleermuizen enkele mitigerende maatregelen genomen te worden. Voor algemene broedvogels heeft het de voorkeur om buiten het vogelbroedseizoen te werken. Indien toch gestart wordt met de werkzaamheden aan het begin van het vogelbroedseizoen, dan dient het plangebied ruim voor aanvang van het broedseizoen preventief ongeschikt gemaakt te worden. Indien gestart wordt te midden van het vogelbroedseizoen, dient er eerst een controle plaats te vinden door een ter zake kundige ecooloog.

Aangezien het plangebied deel uit gaat maken van een compensatiestrook met inheemse begroeiing wordt aangeraden om de bestaande inheemse beplanting zoveel mogelijk te laten staan. Dit betreft de gehele groenzone aan de zuid- en westzijde van het plangebied en een deel van de groenzone aan de oostzijde. Vooral de oudere en hogere bomen zijn hierin een belangrijke eerste natuurimpuls voor het nieuw aan te leggen NNN-gebied.

Gorredijk, juni 2022
JM ecologie b.v.

Geraadpleegde bronnen

- Nationale Database Flora- en Fauna (NDFD), geraadpleegd op 8 juni 2022.
- BIJ12, 2017. Kennisdocumenten.
- SOVON Vogelonderzoek Nederland 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000.
- Netwerk Groene Bureaus & Zoogdierverseniging, 2021. Vleermuisprotocol 2021.
- RAVON (z.d.). Informatiepagina soorten. Geraadpleegd van <https://www.ravon.nl/Soorten/Soortinformatie>
- Zoogdierverseniging (z.d.). Informatiepagina soorten. Geraadpleegd van <https://www.zoogdierverseniging.nl/zoogdiersoorten>
- Vlinderstichting (z.d.). Informatiepagina soorten. Geraadpleegd van: <https://www.vlinderstichting.nl>